

СИМПОЗИЈУМ СЕОСКИ ДАНИ СРЕТЕНА ВУКОСАВЉЕВИЋА III

У Пријепољу је 13, 14. и 15. јуна 1975. године одржан симпозијум **Сеоски дани Сретена Вукосављевића III**, по реду трећи научни скуп посвећен животном и научном дјелу једног од најеминентнијих социолога старије генерације, а свакако најпознатијег и најауторитативнијег зналаца социологије села и сељаштва у нас. Организатор овог научног скупа била је Самоуправна интересна заједница основног образовања општине Пријепоље, уз сарадњу народног универзитета „Сретен Вукосављевић“ у Пријепољу.

Занимљиво је истаћи да је први скуп посвећен научном раду Сретена Вукосављевића одржан без икаквог формалног повода 16. и 17. јуна 1973. године у Пријепољу, родном граду великог научника, окупио неколико истакнутих научника — поклоника Вукосављевићевог научног дјела. Тако је одржан други по реду симпозијум, на коме су расправљане двије основне теме: Научно дело Сретена Вукосављевића и Село у самоуправном социјалистичком друштву.

Овогодишњи симпозијум, трећи по реду, био је знатно шире програмиран. На њему су обрађене четири основне теме: (1) Значај дела С. Вукосављевића за проучавање села, (2) Село у прошлости и садашњости, (3) Пријепољски крај у даљој и ближој прошлости и (4) Босанско-херцеговачки устанак и његов одјек у пријепољском крају (бабинска буна). Од 29 најављених, поднесена су 24 реферата и саопштења, док је др Радован Самарџић, усљед спријечености, послао своје предавање (Из односа Дубровника и милешевског краја), које ће бити штампано у Зборнику радова са Симпозијума.

У оквиру теме Значај дела Сретена Вукосављевића за проучавање села поднесена су ова научна саопштења: др Јован Ђирић, Вукосављевићев став према просторној организацији села; др Во-

јин Радомировић, Културне промене и културне потребе на селу с освртом на дело Сретена Вукосављевића; Мирјана Прошић, Навијачи и најамници по делу Сретена Вукосављевића; Иван Ковачевић, Испитивање менталитета у делу Сретена Вукосављевића и др Никола Гаћеша, Прилог проучавању улоге С. Вукосављевића у провођењу колонизације у Војводини после другог светског рата.

На тему Село у прошлости и садашњости поднијели су научна саопштења: др Ђурица Крстић, Савремени приступи у изучавању деликатности обичајног права у неким брдским селима у Црној Гори; др Виден Ранђеловић, Формирање и расподјела дохотка на сељачким газдинствима у СР Србији; др Мирко Барјактаревић, О Савременим променама у култури нашег села; академик др Олег Мандић, Аграрно власнички односи на подручју Каставске госпоштинје; Бреда Влаховић, Садашње социјално економско стање и исхрана становништва општине Чакак.

На тему Пријепољски крај кроз историју поднијели су реферате: др Сима Ђирковић, Пријепоље у средњем вијеку; др Милош Благојевић, Положај земљорадника и сточара пријепољског краја у доба Немањића; др Војислав Ј. Ђурић, Значај Милешева у уметности и подринско-херцеговачка грађевинска школа; др Дејан Медаковић, Сликарска породица Лазовић из Бијелог Поља; др Богомил Храбак, Пословни људи Пријепоља и Николпазара у XV и почетком XVI века; Ејуп Мушовић, О Хотима и Хасану Хоту на Пештеру и у Вихору; др Душанка Бојанић, Етничке, породичне, друштвене, регионалне и професионалне одреднице сеоског становништва југословенских земаља у Турским пописним књигама XV века, и др Ђурђица Петровић, Средњовековни вунени покривачи.

Четврта тема била је посвећена **стогодишњици Босанско-херцего-**

вачког устанка, који је у љето 1875. године врло снажно захватио и пријепољски крај, односно читаву област од ријеке Таре до Увца. Вукоман Шалипуровић, који деценијама страшно изучава историју доњег и средњег Полимља и поједине друштвено-политичке и културне феномене који су настајали на овом простору, у нешто дужем саопштењу (Бабинска буна као класни сељачки покрет против феудалног чивчијског поретка 1875. године), упознао је учеснике Симпозијума са покретом сељачких маса на територији између Таре и Увца против социјалног и националног угњетавања. Центар тог покрета налазио се у Бабинама, познатом устаничком крају из раније и ближе прошлости пријепољскога краја.

Војни историчар Богдан Гледовић, у свом саопштењу (**Пријепољски крај у народноослободилачкој борби и револуцији 1941 — 1945. године**) дао је запажен преглед развоја НОБ и револуције указујући на све особености које су пратиле тај сложени развој на овом иначе врло специфичном простору.

Другог радног дана научни скуп је завршен саопштењем др Петра Влаховића, Етнографске карактеристике села у Милешевском крају.

Симпозијум Сеоски дани С. Вукосављевића III завршио је рад у селу Вабинама, гдје је о бабинској буни, на великом народном сабору, говорио Вукоман Шалипуровић, док је Јован Брашанац, подни реферат о значају села Бабина у босанско-херцеговачком устанку 1875—1878. године.

Ваља нагласити да су трећег дана рада Симпозијуму присуствовали и етнологи Југославије, који су од 15. до 18. јуна такође имали свој научни скуп у Пријепољу, што опет, није било случајно. Овај трећи дан био је уједно смотра изворног народног фолклора и мелоса, који обично прате народне саборе. Био је то амбијент који је показао колико још

у народу живи традиција, какво је изворно богатство фолклора, мелоса, како се у нашим срединама чува традиционално гостопримство, памте и преносе предање и обичаји и како коначно, у судару са цивилизацијом и новим културним промјенама, доста брзо нестају многи облици патријархалног живота на селу и његове патријархалне културе.

Овогодишњи скуп Сретена Вукосављевића III, показао је да је за свега три године овај научни симпозијум прерастао све регионалне границе чак и границе СР Србије, и да постепено добија општејугословенски карактер. Чак и назив му више не одговара, јер је очигледно да ширина и обухватност научног рада С. Вукосављевића задире и у друге научне области, а не само социологију села, па га је потребно у том погледу проширити. Историја и етнологија, просторна географија, народна економија, етика, право (посебно обичајно) и друге научне дисциплине — тијесно се прожимају са социологијом села, која чини основ Вукосављевићевог научног рада. Зато програм убудуће треба да се заснива на интердисциплинарном научном сагледавању не само Вукосављевићевог социолошког дјела већ (поводом њега) и свих других научних дисциплина на које се оно ослања.

Редовним објављивањем реферата и саопштења са овог симпозијума организатори стварају својеврсне зборнике од научне и културне вриједности трајног значаја.